

REGIONALNE INWESTYCJE TERYTORIALNE - subregion południowy liderem

Regionalne Inwestycje Terytorialne (RIT) są elementem wdrażania funduszy europejskich, dzięki któremu część środków pozostawiona jest w zarządzanie związkom lokalnych samorządów. Wprowadzone w perspektywie finansowej 2014-2020 bardzo pozytywnie wpłynęły na skuteczność pozyskiwania środków unijnych przez niewielkie gminy, ale także efektywność wydatkowania funduszy dzięki zintegrowaniu działań.

W Polsce realizowane są 24 ZIT/RIT, z czego cztery w województwie śląskim w ramach subregionów: centralnego, zachodniego, północnego i południowego. Subregion południowy obejmuje powiaty: bielski, cieszyński i żywiecki oraz miasto Bielsko-Biała. W maju bieżącego roku rozstrzygnięto ostatni nabór dedykowany RIT subregionu południowego. Dzięki temu możliwe jest pierwsze podsumowanie działań realizowanych w subregionie dzięki środkom RIT dla subregionu.

Na realizację RIT subregion południowy otrzymał środki europejskie w wysokości ponad 105 mln euro (ok. 460 mln zł) w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020 (RPO WSL 2014-2020). Dokumentem bazowym dla identyfikacji celów rozwojowych subregionu południowego i podstawowym kryterium przyznawania

środków była Strategia RIT, obejmująca bardzo różne dziedziny rozwoju, sformułowane w ramach działań RPO WSL 2014-2020 finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego:

1. efektywność energetyczna i odnawialne źródła energii w infrastrukturze publicznej i mieszkaniowej,
2. niskoemisyjny transport miejski oraz efektywne oświetlenie,
3. gospodarka wodno-ściekowa,
4. rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz rozwój mieszkalnictwa socjalnego, wspomagane, chronione i infrastruktura usług społecznych,
5. infrastruktura oraz wzrost upowszechnienia wychowania przedszkolnego, kształcenia zawodowego i ustawicznego,
6. poprawa zdolności do zatrudnienia osób poszukujących pracy i pozostających bez pracy na obszarach rewitalizowanych, a także promocja samozatrudnienia na obszarach rewitalizowanych,
7. wzmacnianie potencjału społeczno-zawodowego społeczności lokalnych oraz rozwój usług społecznych i zdrowotnych.

Współpraca samorządów subregionu w ramach RIT umożliwiła dofinansowanie ze środków unijnych 219 projektów, co przekłada się na wykorzystanie ponad 99% całości alokacji. Plasuje to subregion południowy na pierwszym miejscu w skali województwa, jednocześnie na jednym z pierwszych w skali kraju.

Wprawdzie realizacja części projektów jest w toku, jednak już teraz przesądzone jest wykorzystanie wszystkich środków dedykowanych dla subregionu, ponieważ z ponad 200 podpisanych umów część będzie mogła liczyć na zwiększenie dofinansowania.

Wśród projektów zakończonych wyróżnić należy *Rozwój Zrównoważonego Transportu Miejskiego w Bielsku-Białej* jako największą inwestycję realizowaną w ramach RIT (wartość dofinansowania powyżej 55 mln zł). Projekt dotyczył zakupu nowego taboru autobusowego dla MZK w Bielsku-Białej oraz wdrożenia inteligentnego systemu transportowego wraz z dynamiczną informacją pasażerską, podobny projekt zrealizowany został także w Żywcu. Na niskoemisyjne taboru autobusowe postawiły również Czechowice-Dziedzice, Cieszyn oraz Beskidzki Związek Powiatowo-Gminny, który dla Komunikacji Beskidzkiej wywalczył ponad 22,5 mln zł dofinansowania na zakup 26 autobusów zasilanych CNG. W sumie na projekty „transportowe” realizowane w subregionie południowym trafiło ponad 106 mln zł dofinansowania z puli środków zakontraktowanych na realizację Regionalnych Inwestycji Terytorialnych.

Skutecznym działaniem w celu uzyskania dofinansowania na budowę węzłów przesiadkowych

czy też parkingów typu Park&Ride mogą pochwalić się Żywiec, Szczyrk, Wiśła, Rajcza, Łodygowice, Jeleśnia i oczywiście Cieszyn, gdzie teren przy dworcu kolejowym przeszedł spektakularną metamorfozę i zmienił się w nowoczesną, przyjazną podróżującym przestrzeń dzięki 10,3 mln zł wsparcia w ramach RIT.

Natomiast nowoczesnym oświetleniem ulicznym już mogą cieszyć się m.in. mieszkańcy Czechowic-Dziedzic, Wiśły i Strumienia, a wkrótce również Goleszowa, gdzie projekt jest w trakcie realizacji.

Z efektów realizacji projektów wodno-kanalizacyjnych korzystają mieszkańcy m.in. Łękawicy i Zebrzydowic (budowa sieci kanalizacyjnej), Ślemienia (rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacji), Łodygowic i Miłówki (modernizacja stacji uzdatniania wody), Brennej oraz Buczkowic (rozbudowa sieci wodociągowej), Wilamowic (rozbudowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji). W sumie, przy dofinansowaniu przekraczającym 54,3 mln zł, w subregionie powstało m.in. 23 km nowej sieci kanalizacyjnej i ponad 41km wodociągów.

Wreszcie dzięki 78 inwestycjom z zakresu poprawy efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, na dofinansowanie których pozyskano blisko 135 mln zł, udało się pozytywnie wpłynąć na jakość powietrza w subregionie. Największą popularnością cieszyły się inwestycje z zakresu termomodernizacji budynków użyteczności publicznej. Ze środków RIT skorzystały 33 samorządy, a wśród nich Gminy: Bestwina, Chybie, Świnna, Wilkowice, Ujsoły, Strumień, Szczyrk, Dębowiec, Porąbka, Wiśła, Gilowice, Ustroń.

Natomiast w projekty ukierunkowane wyłącznie na odnawialne źródła energii, dzięki dofinansowaniu na poziomie 11,6 mln zł, zainwestowały nie tylko samorządy (Gminy: Węgierska Górka, Jasienica, Jaworze, Lipowa oraz Miasto Cieszyn), ale również inne instytucje, np. Centrum Pulmonologii i Torakochirurgii w Bystrej.

Wiele gmin skorzystało również ze środków przeznaczonych na wsparcie inwestycji z zakresu rewitalizacji obszarów zdegradowanych. W Łodygowicach i Lipowej powstały Centra Aktywności Lokalnej, a w Bielsku-Białej przeprowadzono rewitalizację Wilii Teodora Sixta (wartość dofinansowania blisko 5,5 mln zł). Dofinansowanie otrzymał również Szpital Pediatryczny w Bielsku-Białej.

Centra Usług Społecznościowych powstały m.in. w Łękawicy, Istebnej, Lipowej (w Twardorzeczce) czy Goleszowie. W sumie dofinansowanie na rewitalizację oraz infrastrukturę społeczną i zdrowotną w naszym subregionie przekroczyło 35 mln zł.

Rodzice maluchów niewątpliwie doceniają fakt, że ze środków RIT sfinansowano również 14 inwestycji w infrastrukturę przedszkolną. Rozbudowano/przebudowano 11 przedszkoli w różnych częściach subregionu – 8 publicznych (Gminy: Hażlach, Brenna, Zebrzydowice, Węgierska Górka, Skoczów, Lipowa, Koszarawa i Miasto Bielsko-Biała) oraz 3 niepubliczne. Na

budowę nowych przedszkoli w sumie blisko 10 mln zł dofinansowania otrzymały Gminy: Kozy i Radziechowy Wieprz oraz Miasto Żywiec

Zmodernizowana została również baza dydaktyczna szkolnictwa zawodowego w ramach projektów zrealizowanych przez Miasto Bielsko-Biała, Powiat Bielski i Zakład Doskonalenia Zawodowego oraz Powiaty Cieszyński i Żywiecki. W ramach RIT zrealizowano również szereg projektów „miękkich” dla przedszkolaków, seniorów, uczniów szkół zawodowych czy też osób poszukujących pracy.

Więcej szczegółów o realizowanych projektach można znaleźć na naszej stronie w zakładce galeria oraz na stronach internetowych gmin i powiatów subregionu.

Trwają prace przygotowujące subregion i jego samorządy do nowej perspektywy finansowej 2021-2027. Ich realizatorem jest, powołane m. in. w tym celu, Stowarzyszenie Aglomeracja Beskidzka. Szersze informacje na ten temat dostępne są na stronie <https://aglomeracjabeskidzka.eu/>

GINA RADZIECHOWY-WIEPRZ	Budowa sieci wodociągowej w Placu Biegunów w miejscowości Bystra w Gminie Radziechowy-Wieprz	1 277 968,08	826 938,85
GINA RADZIECHOWY-WIEPRZ	Budowa przedszkola w miejscowości Wieprz w gminie Radziechowy-Wieprz	5 850 295,56	3 235 751,70
GINA RADZIECHOWY-WIEPRZ	Termomodernizacja budynku użyteczności publicznej - Urzędu Gminy Radziechowy-Wieprz wraz z wymianą źródła ciepła	1 576 202,22	1 339 510,52
GINA RADZIECHOWY-WIEPRZ	Lepiej niż w domu jest tylko w przedszkolu	281 946,86	239 654,83

źródło: <https://rit-subregion-poludniowy.um.bielsko.pl/node/254>